

ΣΑΝ ΝΑ ΗΤΑΝ ΣΗΜΕΡΑ

ΓΙΟΡΤΑΖΟΥΝ: ΣΤΕΦΑΝΟΣ, ΣΤΕΦΑΝΙΑ.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ

537: Τελούνται τα θυρανοίξια της Αγια-Σοφιάς, έργο των αρχιτεκτόνων Ανθεμίου και Ισιδώρου. Ο αυτοκράτωρ Ιουστινιανός αναφωνεί θριαμβευτικά: «Νενίκηκά σε Σολομών».

1825: Η πρώτη ατμομηχανή κάνει την εμφάνισή της στο σιδηροδρομικό δίκτυο της Μ. Βρετανίας.

1829: Αρχίζει στο Ορφανοτροφείο της Αίγινας η λειτουργία μικρής βιβλιοθήκης, η οποία θα αποτελέσει τον πυρήνα της Εθνικής Βιβλιοθήκης.

1831: Ο Κάρολος Δαρβίνος επιβιβάζεται στο πλοίο Beagle για το ταξίδι στην Νότιο Αμερική, που θα τον οδηγήσει στη θεωρία της εξέλιξης.

1945: Τίθεται σε ισχύ η απόφαση της συνόδου του Μπρέτον Γουντς, για την ίδρυση του Διεθνούς Νομισματικού Ταμείου και της Παγκόσμιας Τράπεζας.

1947: Η κυβέρνηση του κεντρώου Θεμισοκλή Σοφούλη με αναγκαστικό νόμο κηρύσσει παράνομο το ΚΚΕ, το ΕΑΜ και την Εθνική Αλληλεγγύη. Με τον ίδιο νόμο, ο κομμουνισμός θεωρείται ποινικό αδίκημα και όσοι προπαγανδίζουν τις αρχές του απειλούνται με ποινές, που φθάνουν ως το θάνατο. Επίσης, απαγορεύεται η έκδοση της εφημερίδας Ο Ρίζος της Δευτέρας, εβδομαδιαίο όργανο του ΚΚΕ.

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

1571: Γκόχαν Κέπλερ, γερμανός αστρονόμος. Έως το 1618 δημοσίευσε τους τρεις νόμους του που περιγράφουν την ελλειπτική κίνηση των πλανητών γύρω από τον Ήλιο, σε αντίθεση με τις κυκλικές τροχιές που υπέθεταν οι σύγχρονοί του. (Θαν. 15/11/1630)

1822: Λουί Παστέρ, γάλλος χημικός, ιδρυτής της μικροβιολογίας και εφευρέτης της παστερίωσης. (Θαν. 28/9/1895)

1848: Τζιοβάνι Μπατίστα Πιρέλι, ιταλός επιχειρηματίας, ιδρυτής της φερώνυμης εταιρίας ελαστικών. (Θαν. 20/10/1932)

ΘΑΝΑΤΟΙ

1836: Στίβεν Φούλερ Όστιν, ο ιδρυτής της πολιτείας του Τέξας. Προς τιμήν του, η πρωτεύουσα του Τέξας φέρει το επίθετό του (Austin). (Γεν. 3/11/1793)

1923: Γκισταβ Άιφελ, γάλλος μηχανικός, που σχεδίασε και ύψωσε τον πύργο - σύμβολο του Παρισιού. (Γεν. 15/12/1832)

Η ιστορία της Αγια-Σοφιάς

Ηταν η Αγία Σοφία είναι το πρώτο κτίσμα που χτυπάει στα μάτια του επισκέπτη, καθώς εισέρχεται από την Προποντίδα. Το ξεχωριστό αυτό σημείο είχαν επιλέξει για να χτίσουν τους ναούς τους, αιώνες πριν από τους Βυζαντινούς, οι ειδωλολάτρες. Ο πρώτος ναός της Αγίας Σοφίας θεμελιώθηκε από τον Μεγάλο Κωνσταντίνο το 330 μ.Χ. όταν ονόμασε τη μετέπειτα Κωνσταντινούπολη πρωτεύουσα της Βυζαντινής Αυτοκρατορίας. Η ανέγερση του ναού ολοκληρώθηκε από τον γιο του Κωνσταντίνο και τα εγκαίνια έγιναν στις 15 Φεβρουαρίου του 360.

Κατά την εποχή του Αρκαδίου, το 404, η πρώτη Αγία Σοφία πυρπολείται και θα κτισθεί εκ νέου από τον Θεοδοσίο Β'. Τα εγκαίνια θα γίνουν στις 10 Οκτωβρίου του 415, όμως ο ναός θα πυρποληθεί και πάλι το 532, κατά τη Στάση του Νίκα. Έτσι, ο αυτοκράτορας Ιουστινιανός Α' αποφασίζει να κατασκευάσει την εκκλησία από την αρχή, στον ίδιο χώρο, αλλά πολύ πιο επιβλητική, για να δεσποζέει στη Βασιλεύουσα. Τα θεμέλια αυτού του μεγαλοπρεπή ναού θα μπουν στις 23 Φεβρουαρίου του 532, με σχέδια που εκπόνησαν οι αρχιτέκτονες Ανθέμιος Τραλλιανός και Ισιδώρος ο Μιλήσιος.

Για την ολοκλήρωση του κολοσιαίου έργου δούλεψαν αδιάκοπα επί έξι χρόνια 10.000 τεχνίτες, ενώ ξοδεύτηκαν 320.000 λίρες

(περίπου 120.000.000 ευρώ). Από κάθε σημείο όπου υπήρχε Ελληνισμός, έγινε προσφορά: Τα πράσινα μάρμαρα από τη Μάνη και την Κάρυστο, τα τριανταφυλλιά από τη Φρυγία και τα κόκκινα από την Αίγυπτο. Από τον υπόλοιπο κόσμο προσφέρθηκαν τα πολύτιμα πετράδια, ο χρυσός, το ασήμι και το ελεφαντόδοντο, για τη διακόσμηση του εσωτερικού.

Τα εγκαίνια έγιναν στις 27 Δεκεμβρίου του 537 από τον Ιουστινιανό, ο οποίος βλέποντας την υπεροχή της Αγίας Σοφίας έναντι του ξακουστού ναού του Σολομώντα, αναφωνεί: «Δόξα των Θεών το καταξιώσαντι με τέλσαι τοιούτον έργον. Νενίκηκά σε Σολομών».

Για χίλια και πλέον χρόνια (537-1453), η Αγία Σοφία θα αποτελέσει το κέντρο της ορθοδοξίας και του ελληνισμού. Εκεί, ο λαός θα γιορτάσει τους θριάμβους, θα θρηνήσει τις συμφορές και θα αποθεώσει τους νέους αυτοκράτορες. Η τελευταία λειτουργία τελέστηκε στις 29 Μαΐου του 1453. Ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Παλαιολόγος ΙΑ' Δραγάτης, αφού προσευχήθηκε μαζί με το λαό και ζήτησε συγγνώμη για λάθη που πιθανόν έκανε, έφυγε για τα τείχη, όπου έπεσε μαχόμενος. Μετά την άλωση της Κωνσταντινούπολης, η Αγία Σοφία έγινε τζαμί και με την επανάσταση του Κεμάλ Ατατούρκ μετατράπηκε σε μουσείο.

ΤΙ ΓΡΑΦΟΥΝ ΟΙ ΑΛΛΟΙ...

Το μαγικό άστρο των Χριστουγέννων

Συνέντευξη με τον ΔΙΟΥΣΗ ΣΙΜΟΠΟΥΛΟ. Από τον ΓΙΩΡΓΟ ΚΙΟΥΣΗ

Κάθε χρόνο το Πλανητάριο παρουσιάζει μια φαντασμαγορική παράσταση για το «Άστρο των Χριστουγέννων», του οποίου το ακτινοβόλο φως έχει φωτίσει και εμπνεύσει τους ανθρώπους εδώ και 2.000 χρόνια. Οι υπερσύγχρονες εγκαταστάσεις εικονικής πραγματικότητας που διαθέτει μεταφέρουν τους θεατές στην αρχαία εκείνη εποχή. Αν προσπαθήσουμε, όμως, να μαζέψουμε τις αναφορές που έχουμε γι' αυτό θα ανακαλύψουμε ότι δυστυχώς όλες τους βρίσκονται σε μία και μοναδική περικοπή στο κατά Ματθαίον Ευαγγέλιο, είτε στη Βίβλο ψάξουμε είτε οπουδήποτε αλλού. Αλλά ακόμη κι εδώ το άστρο αναφέρεται μόνο τέσσερις φορές, χωρίς οποιαδήποτε άλλη περιγραφή του. Μιλάμε με τον Διονύση Σιμόπουλο, διευθυντή του Πλανηταρίου.

- Το άστρο της Βηθλεέμ;

«Κατά καιρούς μερικοί ερευνητές θεώρησαν ότι ίσως να ήταν κάποιο μετέωρο. Καθημερινά 100 τόνοι τέτοιων αντικειμένων προστίθενται στο

βάρος της Γης μας. Τα μετέωρα όμως δεν είναι καθόλου σπάνια φαινόμενα, ακόμη και στην περίπτωση που αναφεργεί ένα μεγαλύτερο κομμάτι, οι «βολίδες», δεν θα ήταν δυνατό οι Μάγοι να ακολούθησαν κάτι τέτοιο, γιατί η ζωή τους διαρκεί μερικά μόλις δευτερόλεπτα».

- Οι κομήτης;

«Μία άλλη πιθανότητα είναι και η εμφάνιση κάποιου κομήτη. Καθώς πλησιάζουν προς τον Ήλιο τα παγωμένα αέρια του πυρήνα του εξατμίζονται, με αποτέλεσμα τη φωτεινή του ουρά. Μια τέτοια εμφάνιση θα είχε φυσικά εγείρει μεγάλο θαυμασμό και αναστάτωση, αλλά δεν είναι δυνατό να ήταν ένας κομήτης, απ' ενός μεν γιατί θα τον έβλεπαν όλοι, απ' ετέρου δε γιατί οι αρχαίοι λαοί θεωρούσαν τους κομήτες σαν προάγγελους λιμών, σεισμών και καταστροφών κι όχι ως ένα ευαγγελίζον σημείο».

- «Καινοφανές» άστρο;

«Το φαινόμενο αυτό συμβαίνει όταν τα άστρα

στο τέλος της ζωής τους αποβάλλουν με μία ή περισσότερες εκρήξεις τα εξωτερικά τους στρώματα αερίων και έτσι παρουσιάζονται λαμπρότερα απ' ό,τι ήταν πριν. Μ' αυτόν τον τρόπο φαίνεται ότι ξαφνικά ένα νέο, ένα «καινοφανές» άστρο δημιουργήθηκε στον ουρανό. Το Άστρο των Χριστουγέννων όμως δεν θα μπορούσε να ήταν κάποια νόβα ή σουπερνόβα, γιατί ο καθένας θα μπορούσε να δει ένα τέτοιο άστρο. Μερικές φορές ένας από τους πλανήτες λάμπει με ιδιαίτερη φωτεινότητα αποσπώντας την προσοχή μας. Οι άνθρωποι όμως της εποχής εκείνης γνώριζαν αρκετά καλά τα άστρα και τους πλανήτες και δεν θα παρασύρονταν από κάτι τέτοιο. Άλλοι πάλι θεωρούν ότι το άστρο των Μάγων ίσως να ήταν μια τριπλή ή μεγάλη συζυγία των πλανητών Δία και Κρόνου».

- Δηλαδή;

«Οι πλανήτες που βρίσκονται πλησιέστερα στον Ήλιο φαίνονται να κινούνται ταχύτερα, ενώ οι πιο απομακρυσμένοι κινούνται βραδύτερα. Μ'

αυτόν τον τρόπο ένας από τους πλανήτες είναι δυνατόν να φτάσει και να προσπεράσει κάποιον άλλον. Το προσπέρασμα αυτό το λέμε σύνοδο ή συζυγία των δύο πλανητών».

- Κάθε πότε συμβαίνουν;

«Κατά μέσον όρο μία φορά κάθε περίπου σαράντα χρόνια. Δεν μπορούν να επηρεάσουν οτιδήποτε πάνω στη Γη ή πάνω στους άλλους πλανήτες του Ηλιακού μας Συστήματος. Δυστυχώς μέχρι τώρα καμιά από τις επεξηγήσεις που έχουν προταθεί δεν μπορεί να μας ικανοποιήσει πλήρως».

- Τελικά τι ήταν;

«Κάτι υπέροχο συνέβη στη μικρή πόλη της Βηθλεέμ εκείνο το βράδυ, και το γεγονός αυτό ήταν πολύ πιο σπουδαίο απ' οτιδήποτε και αν γινόταν στον ουρανό. Γιατί όταν ο Ήλιος ανέτειλε το άλλο πρωινό, την πρώτη εκείνη μέρα των Χριστουγέννων, ανέτειλε πάνω από έναν κόσμο που ποτέ και δεν θα μπορούσε να είναι ο ίδιος».

ΕΛΕΥΘΕΡΟΤΥΠΙΑ